

اقتصاد

ریزش دلار در سال ۲۰۲۳

انتظار کاهش ارزش دلار در جهان در سال آینده

صفحه ۵

تشدید تغییرات اقلیمی در جهان

وقت زیادی برای مدیریت گردوغبار نداریم

توکيو خود را برای جنگ آماده می‌کند

ژاپن و چالش‌های امنیتی همسایگان

طرح میهم با طرفداران و منتقدانی سرسخت

تئاتر شهر در حصار!

مشکلات اقتصادی مردم حل نشده است

کارد تورم روی استخوان

بانک جهانی در جدیدترین گزارش خود از شاخص‌های کلان اقتصاد ایران نوشت: «اقتصاد ایران برای چهارمین سال متوالی با کمک بخش نفت در مسیر رشد قرار دارد و شاهد حفظ رشد متوسط پایدار اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۲ خواهیم بود.»

در بخش دیگری از این بررسی بانک جهانی، نوشته شده است: «اقتصاد ایران نرخ رشد متوسط ۳.۸ درصدی را در سال ۱۴۰۱ کسب کرد. این رشد عمدتاً مربوط به بخش‌های خدمات و تولید صنعتی بود. صنعت نفت نیز با کاهش عرضه در بازار جهانی رشد کرد. مصرف در بخش خصوصی به عنوان محرک اصلی رشد تولید ناخالص داخلی در این سال عمل کرد. در حالی که مصرف بخش دولتی به صورت واقعی برای کاهش کسری بودجه کاهش یافت. هم صادرات و هم واردات در این سال بیشتر شدند و سرمایه‌گذاری قوی در بخش ماشین‌آلات باعث رشد آمار سرمایه‌گذاری شد. در سال ۱۴۰۲ کاهش انتظارات تورمی و ثبات نرخ ارز به کاهشی شدن تورم ماهانه کمک کرد و این با دسترسی ایران به ذخایر ارزی خود در خارج از کشور همراه بود که فشارها بر نرخ ارز را کاهش داد. افزایش اخیر صادرات نفت به کاهش کسری بودجه و بهبود تراز حساب‌های جاری کمک کرده است.» اخیراً بانک مرکزی نیز در گزارشی ضمن بررسی امارهای اقتصادی در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۲ اعلام کرده، رشد اقتصادی کشور در ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۲ با احتساب نفت و بدون احتساب نفت نسبت به دوره مشابه سال قبل به ترتیب با افزایش ۴.۷ و ۳.۶ درصدی همراه بوده است.

شرح در صفحه ۵

♦♦ سخن نخست

میدان باز و احساس رقابت واقعی در انتخابات چگونه شکل می‌گیرد؟

حداقل در سه مقطع از مواضع و اخبار دیدارهای رهبری در امسال تأکید بر رقابتی‌تر شدن و بازتر شدن میدان انتخابات به روشنی قابل برداشت است. در سخنرانی اخیر رهبری نیز لحن ایشان درباره رقابت واقعی فراتر از توصیه به «باید باشد» تغییر کرد.

اما میدان انتخابات چه وقت باز می‌شود؟ و مردم چه وقت احساس می‌کنند که میدان انتخابات باز شده است؟

ادامه در صفحه ۲

مهدی جهان‌تقی

در بازدید ستادی رئیس‌جمهور از وزارت نیرو صورت گرفت

آغاز اجرای طرح احداث ۴ هزار مگاوات نیروگاه انرژی خورشیدی

تولید برق کشور، میزان تامین انرژی صنعت از بخش خانگی پیشی گرفت و ۸۵ درصد انرژی اضافه تولید شده نسبت به ۱۴۰۰، به بخش تولید اختصاص یافت. از ابتدای دولت مردمی تا کنون ۸ هزار و ۸۰۰ مگاوات ظرفیت وارد شده است که نسبت به زمان طی شده از شهریور ۱۴۰۰ یک رکورد محسوب می‌شود.

همچنین بر اساس برنامه تامین آب شرب برای ۱۰ هزار روستا، تا این لحظه عملیات عمرانی آبرسانی به ۳ هزار و ۶۴۰ روستا به اتمام رسیده که دسترسی ۸۶ درصد روستاهای کشور به آب شرب پایدار را تضمین کرده است.

طبق توضیحات ارائه شده در دولت مردمی مدیریت هوشمند آب‌ریزیمینی به عنوان یکی از مهمترین شاخص‌های پایداری منابع آب، با اتکا به ابزارهای گوناگون نظیر تامین انرژی در دستور کار قرار گرفته و اجازه برداشت غیرمجاز و از بین رفتن عدالت در زمینه استفاده از منابع آب زیرزمینی به هیچ مشترکی داده نمی‌شود.

شرکت‌های برق منطقه‌ای استان‌های تهران با ۳۲ درصد، فارس با ۱۰ درصد و سیستان و بلوچستان با ۹ درصد از استان‌هایی هستند که بیشترین سهم را در احداث ۴ هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی در کشور دارند. در مراسم امروز همچنین نیروگاه ۱۰ مگاواتی «ساغند» یزد به عنوان بخشی از ۲۶۰ مگاوات ظرفیت اضافه شده به مجموع تولید برق تجدیدپذیر کشور از ابتدای فعالیت دولت مردمی تاکنون، با دستور دکتر رئیسی به شکل رسمی افتتاح شد.

رئیس‌جمهور همچنین از نمایشگاهی که به منظور ارائه اقدامات و دستاوردهای این وزارتخانه در سه بخش آب، برق و فاضلاب در دو سال و نیم گذشته برگزار شده بود، بازدید کرد و با توضیحات دست‌اندرکاران این بخش‌ها از جزئیات عملکرد این وزارتخانه مطلع شد.

بر اساس گزارش ارائه شده در دوره پیک مصرف سال ۱۴۰۲ با اجرای برنامه‌های رفع نارتازی، برای اولین بار در تاریخ

به موجب طرحی که امروز قرارداد اجرای آن به عنوان بزرگترین قرارداد یکجای ساخت نیروگاه تجدیدپذیر در غرب آسیا در حضور دکتر رئیسی امضا شد، سرمایه‌گذاران ۴ شرکت در قالب چهار سبد شامل ۲ سبد ۱۵۰۰ مگاواتی و ۲ سبد ۵۰۰ مگاواتی برای احداث ۹۵ نیروگاه خورشیدی و بادی اقدام و در مجموع ظرفیتی بالغ بر ۴ هزار مگاوات برق تجدیدپذیر را حداکثر تا زمان پیک برق سال ۱۴۰۳ به شبکه سراسری متصل خواهند کرد.

با توجه به اهتمام دولت و شخص رئیس‌جمهور نسبت به رفع نارتازی‌های موجود در کشور به ویژه در بخش انرژی، اقدامات و دستاوردهای این شرکت‌های حاضر در این طرح از جمله تملک زمین‌ها، نحوه اتصال به شبکه و مشکلات زیست‌محیطی به صورت ویژه بررسی و مرتفع شده است.

در حال حاضر ۳۸۱ محل برای ساخت نیروگاه‌های تجدیدپذیر با ظرفیت حدود ۱۱ هزار مگاوات با محوریت ۱۶ شرکت برق منطقه‌ای در سراسر کشور وجود دارد.

اجرای طرح احداث ۴ هزار مگاوات نیروگاه انرژی تجدیدپذیر به عنوان بزرگترین قرارداد یکجای ساخت نیروگاه تجدیدپذیر بادی و خورشیدی در غرب آسیا، امروز در حضور رئیس‌جمهور آغاز شد و قرار است تا پیش از آغاز دوره پیک مصرف سال ۱۴۰۳ به بهره‌برداری برسد. به گزارش ایسنا، سید ابراهیم رئیسی که صبح امروز دوشنبه در قالب فرآیند نظارت ستادی بر دستگاه‌های اجرایی در وزارت نیرو حضور یافته است، ضمن بازدید از نمایشگاه اقدامات و دستاوردهای وزارت نیرو، دستور آغاز اجرای طرح احداث ۴ هزار مگاوات نیروگاه انرژی تجدیدپذیر را صادر کرد. به بهره‌برداری از این پروژه ظرفیت تولید برق از منابع تجدیدپذیر که در ابتدای آغاز به کار دولت مردمی حدود ۸۷۰ مگاوات بود و در حال حاضر حدود هزار و ۱۱۹ مگاوات است به بیش از ۵ هزار و ۱۱۹ مگاوات افزایش خواهد یافت. وزارت نیرو در دولت مردمی برنامه افزایش ۱۰ هزار و ۹۰۰ مگاوات ظرفیت تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر را دارد.

اخبار

اذعان رسانه آمریکایی:

حماس هنوز قدرتمند است

یک رسانه آمریکایی به قدرت جنبش حماس در نوار غزه بعد از گذشت بیش از ۲ ماه و نیم از آغاز تجاوز رژیم صهیونیستی به این باریکه اذعان کرد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از المیادین، آژانس خبری بلومبرگ در آمریکا در گزارشی تأکید کرد که افزایش آمار نظامیان صهیونیست به هلاکت رسیده در درگیری‌های نوار غزه ممکن است حمایت از عملیات تل آویو علیه این باریکه را از سوی جبهه داخلی تضعیف کند.

در حالی که ارتش رژیم صهیونیستی از هلاکت ۱۵ نظامی صهیونیست در این نوار غزه تنها ۲۴ ساعت خبر داده است بلومبرگ در ادامه این گزارش می‌نویسد: این تعداد تلفات نشانه آن است که جنبش حماس همچنان قدرتمند بوده و از خود مقاومت شدید نشان می‌دهد.

در این گزارش آمده است: این مقاومت جنبش حماس در حالی صورت می‌گیرد که اسرائیل مدعی وارد آوردن ضربات قدرتمند به این جنبش است. در گزارش بلومبرگ تصریح شده است: مساله کشته شدن نظامیان یک موضوع حساس در اسرائیل است.

روزنامه عبری زبان معاریو روز گذشته با اشاره به درگیری‌های روز شنبه در نوار غزه از آن به عنوان شنبه سپاه یاد کرد؛ تعبیری که پیش از این برای آغاز عملیات طوفان الاقصی در تاریخ ۷ اکتبر و در روز شنبه از سوی نیروهای فلسطینی علیه رژیم صهیونیستی استفاده شده بود.

روزنامه معاریو در این خصوص نوشت: درگیری‌های شنبه سپاه در نوار غزه به کشته شدن ۱۳ افسر و سرباز و تعداد زیادی زخمی انجامید که حال شش نفر از آنها وخیم گزارش شده است. این در حالی است که آمار غیر رسمی و واقعی تلفات ارتش رژیم صهیونیستی در نوار غزه بسیار بیشتر از آن چیزی است که ارتش این رژیم در سایه سانسور شدید اعلام می‌کند.

رسانه‌های عبری زبان روز گذشته اذعان کردند: شاهد بدترین و سخت‌ترین آخر هفته از آغاز عملیات زمینی ارتش اسرائیل علیه نوار غزه تاکنون هستیم. این رسانه‌ها تصاویری از هشت افسر و نظامی صهیونیست که طی روز شنبه در نبرد زمینی غزه در جبهه جنوبی و مرکزی، به هلاکت رسیده اند را منتشر کردند.

اشغالگران آمریکایی در سوریه مجدداً هدف قرار گرفتند

پایگاه اشغالگران آمریکایی در سوریه ساعتی قبل مجدداً هدف یک حمله قرار گرفت.

به گزارش خبرگزاری مهر، خبرنگار شبکه المیادین از حمله مجدد به پایگاه اشغالگران آمریکایی در سوریه خبر داد.

وی گزارش داد که عناصر اشغالگر آمریکایی در پایگاه غیرقانونی خود در روستای الخضرا واقع در سوریه هدف قرار گرفتند.

پیش از این منابع خبری شنبه شب گزارش داده بودند که نیروهای مقاومت اسلامی عراق پایگاه اشغالگران آمریکایی در منطقه المالکیه «روباریه» واقع در حسیکه سوریه را با چندین راکت هدف قرار دادند.

این منابع بیان کردند که پایگاه اشغالگران آمریکایی در المالکیه در حومه شمالی حسیکه سوریه هدف قرار گرفته است.

پایگاه‌های آمریکا در سوریه و عراق طی چند هفته اخیر چندین بار هدف حمله راکتی، موشکی و پهپادی مقاومت اسلامی عراق قرار گرفته‌اند. مقاومت اسلامی عراق پیشتر اعلام کرده بود که در راستای حمایت از ملت فلسطین و به دلیل دست داشتن آمریکا در کشتار و جنایت علیه آنها حمله‌ها به پایگاه‌های واشنگتن در منطقه را تشدید خواهد کرد.

پشت پرده کاهش آمار بیکاری در کشور

آیا بیکاری واقعاً کم شده است؟

معاون اشتغال وزارت کار در شرایطی اعلام کرده که نرخ بیکاری در ۲۵ استان کشور کمتر از ۱۰ درصد بوده که بر اساس آخرین آمار منتشر شده از بازار کار ایران، در سومین فصل سال جاری نرخ بیکاری به ۷.۹ درصد رسیده و خالص اشتغال ایجاد شده معادل ۹۰۷ هزار عدد شغل بوده؛ اما با این حال بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقدند که بهبود این آمارها ناشی از استفاده از ظرفیت‌های خالی کشور بوده و تغییر روند عمده‌ای در زمینه‌هایی مانند ایجاد تشکیل ثابت و رشد اقتصادی رخ نداده است. به گزارش خبرنگار اقتصاد آنلاین، در حال حاضر آمار مربوط به بازار کار ایران به صورت فصلی منتشر می‌شود. بر اساس آخرین گزارش منتشر شده توسط مرکز آمار، نسبت اشتغال در تابستان سال جاری در مقایسه با تابستان سال گذشته، رشد یک‌درصدی داشته و به ۳۸.۳ درصد رسیده است. در واقع، در طول یکسال گذشته، حدود یک میلیون نفر به جمعیت شاغلان کشور افزوده شده؛ موضوعی که محمود کریمی بیرونوند، معاون اشتغال و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز در نشست تبیینی عملکرد حوزه کارآفرینی و اشتغال در دولت سیزدهم به این موضوع اشاره کرده و گفته بود: «آخرین آمار اعلام شده، مربوط به تابستان ۱۴۰۲ در مقایسه با تابستان ۱۴۰۱ است.» او به این نکته هم اشاره کرده بود که «نرخ بیکاری کل اقتصاد کشور تقریباً یک درصد کاهش بوده و از ۸.۹ درصد در تابستان ۱۴۰۱ به ۷.۹ درصد در تابستان ۱۴۰۲ رسیده است. همچنین نرخ مشارکت اقتصادی نیز به اندازه ۰.۶ درصد افزایشی است که نشان از رونق کار است و در عین حال، خالص اشتغال ایجاد کرد در یک سال منتهی به پایان تابستان ۱۴۰۲ عدد ۹۰۷ هزار بوده است.» کریمی بیرونوند همچنین افزود: «اکنون نرخ بیکاری در برخی مناطق روستایی به ۵ درصد رسیده است؛ به خصوص اینکه هرگز نمی‌توان نرخ بیکاری را صفر کرد؛ چراکه برخی از کار خود راضی نیستند و از آن خارج می‌شوند یا عده‌ای کارگر فصلی هستند و هرگز آمار بیکاری به صفر نمی‌رسد.» بر این اساس بدیهی است که افزایش تعداد شاغلان خبر خوبی برای اقتصاد محسوب می‌شود، با این حال پس از انتشار آخرین گزارش مرکز آمار، برخی از

کارشناسان معتقد بودند که چنین افزایشی با واقعیت‌های اقتصاد ایران همخوانی ندارد. یکی از دلایل عمده این مساله، چرایی رشد اقتصادی در دو سال گذشته بوده است. این دسته از کارشناسان اقتصادی معتقدند که رشد اقتصادی که از نیمه دوم سال ۱۳۹۹ رخ داده، به دلیل تغییر ساختارهای اقتصادی کشور نبوده و ناشی از افزایش میزان فروش نفت و همچنین از میان رفتن سد ویروس کرونا در مسیر اشتغال بوده است. به عبارت دیگر تحول چشمگیری در زمینه تشکیل سرمایه ثابت رخ نداده است و به همین دلیل می‌توان نتیجه گرفت افزایش اشتغال نیز ناشی از بهره‌برداری از ظرفیت‌های خالی کشور بوده است. معاون وزیر کار نیز در نشست مذکور به چرایی تغییرات آمار مربوط به حوزه اشتغال در دولت سیزدهم اشاره کرد و گفت: «یک دلیل مهم این بود در حوزه بازار کار، سیاست‌ها، ابزارها و ظرفیت و اقدامات را منوط به اصلاح سیاست کشورهای دیگر در قبال خردمان نکردیم؛ چرا که باور داشتیم بازار کار دارای ابزار، ظرفیت، استعداد و در کنار آن موانع و مشکل است.»

بر اساس آخرین گزارش نیروی کار مرکز آمار نرخ بیکاری در تابستان ۱۴۰۲ معادل ۷.۹ درصد بوده که نسبت به تابستان سال گذشته رشد منفی یک درصدی را تجربه کرده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که در این فصل نرخ بیکاری تعداد قابل توجهی از استان‌ها تک رقمی بوده است. معاون اشتغال وزارت کار نیز در سخنان خود به این مساله اشاره کرد و گفت: «نرخ بیکاری تابستان ۱۴۰۲ در ۲۵ استان تک رقمی، ۱۹ استان نرخ بیکاری زیر هشت درصد داشته و در ۲ استان نرخ بیکاری در کانال ۵.۱ درصد و در ۱۰ استان در کانال ۶ درصدی بوده است. نرخ بیکاری زنان ۱.۸ درصد کاهش داشته و اشتغال تمام وقت افزایشی می‌باشد.» او در این زمینه ادامه داد: «فاصله‌ای که میان بالاترین و پایین‌ترین نرخ بیکاری در استان‌ها وجود دارد، نابرابری نرخ بیکاری را نشان می‌دهد. هر چقدر این عدد بیشتر باشد حکایت از این دارد که توزیع اشتغال در کشور متناسب نیست و هر چقدر کمتر باشد متناسب است.» این سیاستگذار اقتصادی همچنین بیان کرد اگر در کشوری نرخ بیکاری ۴.۳ درصد باشد

وضعیت اقتصاد پایدار آن خوب برآورد می‌شود. بررسی جزئیات آمار اشتغال استان‌ها نیز نشان می‌دهد که در فصل تابستان استان‌هایی مانند سیستان و بلوچستان، اردبیل، کرمانشاه، لرستان، چهارمحال بختیاری و هرمزگان نرخ بیکاری بالای ۱۰ درصدی را تجربه کرده‌اند این مساله بیانگر آن است که مسئله بیکاری در استان‌های اغلب کشور پررنگ‌تر از استان‌های دیگر است. کریمی بیرونوند نیز در سخنان خود به مسئله نایری اشتغال در استان‌ها اشاره کرد و گفت: «تابستان ۱۴۰۱ فاصله میان بالاترین و پایین‌ترین نرخ بیکاری در کشور ۱۷.۱ درصد بوده که نشان از نابرابری بسیار زیاد نرخ بیکاری دارد. آمار تابستان امسال نابرابری نرخ بیکاری ۷.۴ درصد رسیده که ۱۰ درصد کاهشی بوده است.» یکی از نکات جالب مرکز آمار کاهش ۱۰ درصد نرخ بیکاری در استان هرمزگان در یک سال گذشته بوده که از ۲۲.۶ درصد به ۱۱.۵ درصد رسیده است.

با توجه به بهبود آمارهای مربوط به بازار کار میتوان این پرسش را مطرح کرد که چنین رشدی لزوماً به افزایش رفاه در کشور منتهی می‌شود؟ علاوه بر آمارهای مربوط به بیکاری و اشتغال کشور، یکی از نکات مهمی که همواره مورد توجه کارشناسان اقتصادی بوده مساله بهره‌وری نهادهای اقتصادی و رفاه شاغلان است.

به عبارت دیگر صرفاً کاهش نرخ بیکاری نمیتواند نشان دهنده افزایش رفاه باشد؛ چراکه در ساختار اقتصادی فعلی کشور بسیاری از افرادی که زیرخط فقر هستند شاغل محسوب می‌شوند. در حال حاضر حدود یک سوم جمعیت ایران زیر خط فقر هستند. تحولاتی مانند تحریم‌های اقتصادی در سال‌های گذشته موجب شده تا بهره‌وری و سودآوری بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی تحت تأثیر قرار بگیرد و در همین راستا توانایی فراهم کردن بسترهای رفاه کارکنان نیز کاهش یافته است. به همین دلیل است که در حال حاضر بسیاری از افراد کار و میکنند، در حالی که نمیتوانند نیازهای اقتصادی خود را تامین کنند. به همین دلیل گفته میشود که رشد اقتصادی ناشی تحولات عمیق و مثبت اتقادی میتواند گامی برای افزایش رفاه مردم کشور باشد.

۱۲ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر!

صفحه ۴